

प्रणास्तेनापामोसंस्थिताः हापेरुदिरंवावत्कलावन्मसमाश्रिताः २१ धर्मेभिरितोस्तुधर्मैराजितः सत्योन्नेतेननु जिनाभयैल्लसजानः स्त्रीभि
रुपुहृद्यानिताः ३ः स्तीदेन कामिहोत्राणिगुरुपूजाप्रालम्ब्यति कुसाय्यंअप्रस्तयेतेनस्मिन्कल्पिपुगेसदा ३२ एगेयुगेवयेधर्मानिवृत्तेषुनशादिजाः ते
वाननिहाकत्रयापुगवृत्तादिब्राह्मणः ३२ शुभपुगेचसांख्यशेवेमुनिविभाषितं पराशरयणाश्रितं प्रदीयते ३३ अहमेवतुनान्धर्मान्
उत्तरत्याजवीभिजे चानुवैर्येसमारधयन्त्याधेमुनिपुजाः ३२ पराशरमतेपुण्यविजयापनायान् चिन्तितास्त्राणायथमेवस्थापनायच ३४
चतुर्लामपियलानामाचारधर्मपास्तने आचारभयदेहानाभयेदुर्मपराश्रुतः ३६ धर्कसीभिरितोस्तुदेवतातिथिप्रसक्तः ३७ शेषुतुभुजाने
जास्येपोनावसीदति ३७ सेधास्त्रानेत्रोदोमः स्वाध्यायोदेवतार्चने वैश्वदेवातिथेचवर्कर्मलिहिनेदिने ३८ प्रियोःयाद्यिवाहयेषामवेषणितए
वृत्र वैश्वदेवेनुसप्रापेसोतिथिः स्वर्गसंक्रमः ३९ इराधानपयः स्त्रीतवैश्वदेवउपस्थिते अतिथितेविजानीयान्नातिथिः पूर्वमागतः ४० नपुषेज्ज
त्रचरलनस्वाध्यायव्रतानिच ४० दयेकल्पयेमास्मिन्सर्वेदेवमयोदिसः ४१ इन्द्रवैश्वसवनीविश्राजप्रवीणनपल्लथा वेद्याभासरनौनित्यजयोपयोदिनेदिने ४२ वे
सिक्ततथा नित्यस्नानगतोपस्मानस्मादतिथिरच्यते ४३ अथोसप्रतीविश्राजप्रवीणनपल्लथा यतीचब्रह्मचारीचपुष्कान्स्वाभितानुभौ तयोर्नमसदस्वा
स्वदेवेनुसप्रापेभित्तुकेगृहसागर्गउत्तरदे ४३ वैश्वदेवाथैभित्तुकेनविसर्जयेत् यतीचब्रह्मचारीचपुष्कान्स्वाभितानुभौ तयोर्नमसदस्वा
चभुक्ताचाग्रयणचरे ४५ गतिहस्तेजस्तेदद्याद्देहादेहाप्युनजैत्त नजैत्येभेरुत्पनुतज्जालेसागर्गयम ४६ वैश्वदेवकृतानुदाषातुशक्त
भित्तुव्योदिनु नदिभित्तुकृतानुदाषान् वैश्वदेवोव्यापोदति ४७ योवैशुनशिराभुक्ते योभुक्तेदक्षिणामुखः वासपादेकरुस्यनद्वरत्तासिभु
जते ४८ यमिकंचनेदत्तानीबुल्लसचारिले चोरेभाष्यभयेदत्तादानीनरकव्रजेत् ४९ चोरोवायदिचांडालः शत्रुवापिसधातकः वैश्व
देवेनुसप्रापेसोतिथिः स्वर्गसंक्रमः ५१ कायभारसहस्यारिष्टानुकुंभशानानिच अतिथियस्यभशास्तस्य हेमोतिरप्येकः ५२ अतिथि
यस्यभद्राशोगुरुत्पत्तिनिचनैते पितरस्तस्यानामनिदशवर्षाणिच ५३ नृपयज्ञानिविद्योयोलुतिथिवेदपारां अदत्तन्मनाचतु
भोक्ताभुक्तेतुफाल्यपे ५४ ब्राह्मणसमुखेद्वेप्रतिद्वारमकरकं वापयेत्सर्वेजीनानि साहस्रसंवकासिनी ५५ सुतेज्यापयेदीनसुपा
अदापण्डितं तुतेभवसुपात्रेचप्रक्षिप्तंनेवनृपति ५६ दत्तयज्ञनपालित्वंशस्त्रपाणिः प्रचडयान् निर्निन्यपरसैन्यानिदितिधर्मण
पालयेत् ५७ नम्रीः कुलसमाजानामभपेनातिस्तितापिवा एतेनाक्रम्यभुजोनवीरभारपायतेधराः ५८ पुष्पपुष्पाविचिन्वीत् मले
छेदेनकारयेत् मालाकारश्चोद्यानेनप्रजानाशकारकः ५९ स्त्रीहकर्मोत्तशरत्स्यगवोचप्रतिपालनं वोलिज्यहंतधिकमागिविषय

१८

संभवे त्रस्यथ हि स्यात्सखंडाविन ४९ संपर्काज्जायते दोषो नान्यो दोषो लिङ्गान्नलो मस्मात्सर्वेष्वयत्नेन संपर्कं घञे ये हि ज्ञः ५०
 सूतौ यद्विप्रस्तौ तस्याच्छाये प्राप्य गुह्यगालं घुमुञ्चान न धुगु ६ मुहुहन् ५१ सर्वेषां सायमाशौ च प्राता पिबोस्तत्तत् के अ
 शाचे सानुरे वस्या दुपस्पपपिता अविः ५२ शायस्तन कउरा त्स्सत के तुषां वेभेत् प्रावेत्युहते सति ने स्त्पादु ह्यने प्रावः
 विवादेषु च यज्ञेषु वातं गमनस्तन के पूर्वसकाल्ये तान् च भोजनस्तनुरव्यौन ५४ अन्त्या प्रागन्तुन पुनर्मरणं न्मनि तावत्प्राद
 अचिर्विश्राण वन्तुर्वस्य निष्कृतिः ५५ उभाभ्यामप्यविज्ञातुस्तन के चैव दोषकृत एकनेयपरिज्ञातोभाक्ता दोषमवाप्नुयात् ५६ उ
 दितो नियमं दाने सते विप्रो निवेदयेत् तथैव अग्निभिर्दृष्टया कोलनं शुद्धाति ५७ मृगमयुचपात्रेषु तिलनि अयधेः सहस्र
 त्रैकस्यान्यदभे चत्वापयेत्तापयेत्पुनः ५८ आस्यराथे विपन्नाये नारीणा निग्रहेषु च आरुवेषु विपत्ताना मकरात्रे हि स्रु न के ५९
 यज्ञयज्ञद्वेनागीरः शत्रुभिः परिभेक्षितः अन्त्या न लभते लोका कन्व गृह्णते पुनभापते ६० हविमो पुरुषा लोके स्रयमंडलभे
 दितो परिब्राट्योगायुक्तात्सारणे चाभिमुखो हतः ६१ जिते वा न भर्तुं क्रिमेते चापि सुरगना क्षेण विधुस्य यकायः काचित्
 मरुतोरगो ६२ रणेयः पतितं नाशत्पक्ष्मिया निमगडुगुखः पटे पटे निवृज्य अहत्या भिजायते ६३ गुल्लभे रेषु सैन्येषु विदुनेषु स
 मेतेनः प्रमिञ्चो नो यदा गच्छेत्तल्लेकं नुभिः समः ६४ सर्वोपि वेदास्स हृषद्विरगः सर्वेपि यत्तावद्विराट्ताः सार्वचर्यागच्छ
 वने च वासः सयुहस्तस्मिन् प्रयाते ६५ ललः दृष्टो रक्षिः प्रवृत्ते यस्या हनस्य प्रविरोक्षुवक्त मत्तो मयाने न हिनस्य मृत्यो स
 यामयज्ञप्रवदं तिस्रतः ६६ सत्यसंधां हिनदृष्टा स्यानाच्छलति भास्करः एवमेमंडलं भित्वा परं ब्रह्माधिगच्छति ६७ अनाथे
 ब्राह्मणो चैन्ये वृद्धिं हि मोक्षमः पटे पटे यत्तल्लेमानं पूवो लभते ते ६८ अस्य गावससंधं अन्नं हनं च धास्मृणा इति पित्राव
 हि त्वा च प्राणायां मिनं शुद्धान ६९ ननेषामं भुभक्तिं चिन्तापं वा भुभक्तं मरणं जलावगाहिनं ने धास्यः शौचं विधीयते ७०
 अन्नभक्त्युयः अइ ब्राह्मणात्ता न दुर्वलः नीयेतं मनुगच्छेत्तत्रिगत्रे चाशुचिर्भवेत् ७१ त्रिगत्रे तु ततः पूर्णो न दीगव्यसमुद्रां प्रा
 णायां सशाने दृष्ट्वा घृते प्राशपशुचिर्भवेत् ७२ विनिहृज्या दाशुद्रा उदकं तु मुपस्थितोः तदा पश्यति वै विद्या इति धर्मविद्वि ७३
 तस्माद्धिमा सतश्च ७३ न स्पृशेन्न च दाहयेत् दृष्टे स्त्रयावलाकनं शुद्धेरेषा सनात्तनी ७४ इति श्रीपराशरधर्मशास्त्रे तैत्ति

भूमिस्थं च न यो द्रकं पृथुपिण्डं स्वदायादापणकदाग्निकेतनाः जन्मन्येव विपन्नोच भुञ्जेष्वां च स्तनकं २४ उभयत्र दशाहानि कुलस्य
 तेन भुञ्जेत दानप्रतिग्रहादीनां स्वाध्यायश्रमनिवेष्टेते २५ प्राप्नोति स्तनकं गोत्रं चतुर्थं पुरुषं गन्तुं दद्यात् द्रव्यं दमासो निषेधे सेनात्मवश
 जैः चतुर्थे दशरात्रे स्यात्तु धानिशापुंसि पचमं पथे चतुर्दशच्छुद्धिः सप्तमं नृदिनत्रयं २७ पंचभिः पुरुषैः पुत्राश्च दद्यात् स्वगात्रिणः ततः
 षट् पुरुषा दद्यात् श्रद्धा देभ्यः स्वर्गात्रिणः २८ भुञ्ज्यात्पुण्यं शेषं पुटं शान्तरमन्त्रेषु च वालं प्रति च सेन्यां स सद्यः शोचयिष्यते २९ दश
 रात्रे च नैतेन त्रिरात्राच्छुद्धिं विष्यते ततः सद्यस्तरा ६ कृतं चैल स्नानमाचरेत् ३० दशान्तरमन्त्रः कश्चिन्न स्वर्गात्रः श्रूयतयादि न त्रिरात्रम
 दत्ता ये वा लोप्य च भोदि निस्वताः न तेषामग्निं सेत्स्करानां शोचने नैतदक क्रिया ३१ यद्विष्णो विषयेन श्रवणे वापि योषितो यायमास
 स्थितौ गर्भो जायते नैतदक ३२ आचतुर्थांशं वेच्छ्याव पातः पंचमं पथ्याः अत ऊर्ध्वं प्रस्तत्ते स्या दृशा हंस्तं कं भवेत् ३५ प्रस्तत्त
 काले सप्तमं प्रसवेद्योषिता जीवत्पुत्रस्य गार्ग्यमन्त्रे मानुर्हि स्तनकं ३६ रात्रावेव स मुन्यन्ते मृते रजो भिस्तनके पूर्वमेव हिने ग्राह्ये
 पाचन्यादयने रवि ३७ अस्तं गते स वितेरिषा च नारीः ज्ञत्वा जन्मन्तं वयि नो च यस्या दृष्टा हस्तस्य सार्धं ३८ अङ्गुली र्वधिः कालः
 सप्तकादौ विधीयते उपसः प्रागुक्तः स्त्रीणां विज्ञेयं पूर्वकृदिनं ३९ जातं दत्तां च दत्तांशे कृतं च दशरात्रमन्त्रः अग्निं सेत्स्कार एतेषां
 त्रिरात्रं स्तनकं भवेत् आदेत जनेनासद्यः आचर्ज्यो कोशिकं स्मरते त्रिरात्रमाश्रमां दृशा दृशात्रमन्त्रः परं ४१ गर्भो यादिपुट्यत दृशा
 दृस्तनकं भवेत् जीयन् जातो विपन्नश्चैतस्य एव विमुद्याति ४२ स्त्रीणां च दृशा तेषां दानान्तरं स्कारादप्यधः क्रमान् सद्यः शो
 चयेत् कारुण्यं दृशात्पि न वेधुषु ४३ अस्मिन् चारी गृहे यत्र दृश्यते च दृष्टासनः स पक्वे येन कुर्वन्ति भवेन्नैवेष्टेन स्तनकं ४४ स पक्वो दृष्य
 तेषां शस्त्रमनामशौणेन च संपक्वे पुनिष्ठानानां प्रतेभ्यस्तनकं ४५ शिल्पिनकारुण्यं दृशा दृशासीदासान् यस्तथा राजानः
 आचर्य्य अथ सद्यः शोच्यमकीर्तितः ४६ सव्रती सव्रपूतश्च अहिताग्निश्च योद्धिनः राज्ञां त्वस्तनकं नास्ति यद्यजते हि जानयः ४७
 अस्तनकं ४८ मेधीनान् कुर्यात्स्वर्करादिजः दृशाहं युद्यात्मानं तत्र अविगाह्योपि नाशुचिः ४९ पत्नी प्रसविता यस्या स पक्वे कुरुते हि जः स्तनकं

महापापाभवेच्च २६ नचस्त्रीणां पृथग्यसोनप्रतंनसयोधरां पमिभुश्रुधेयातेनस्वर्गसाधिते २७ यस्यपुत्रागहेनास्तिगोत्रजीव
 तिनित्तिनित्ति नस्यकः पुत्रकोनामीपिउदद्याडुनेहरेत् ३१ यः कुरातिनचातिथानाधिदात्रमथापुनः तथैवकवाडा लोततोधमपुत्र इत्यस्य
 २९ परपूर्वास्त्रियोभजीनपिउदकाक्षिया कन्यायाः पूर्वभ्रातृयोनाधर्ममाचरेत् ३० यातादत्तनयुद्धीनेययोवेप्ररोहति सैजीनत्वभर
 तेवीजनवी जीवीजमर्दति ३१ तदपरिस्त्रियापुत्रोद्गोस्त्वनोदुङ्गोत्तेको पन्थानीवोत्तेकुङ्गोत्तेको पन्थानीवोत्तेकुङ्गोत्तेको ३२ ओरसः सैत्रज्य
 सदत्तकः पुत्रिकः सुतः यदज्ञानापितृभ्यामसदः पुत्रकोभवेत् ३३ परिधिभिः परवज्रयश्चनेपरिविदति सवैभनकयोतितातायासा
 कश्चमः दाराभिहितसंयोगयाकुर्यादुगुनेस्थिते परिवेज्ञासचितेयुः परिचितस्तुपूर्वकः ३४ परिधिभिः स्मरेत्तकुपरेवज्ञानथेवचक
 न्याप्रदाताकुरुचदानावाद्यायल्लरेत् ३६ कृत्वातस्यास्तुतस्तमिधरेवेतिस्तुभायया धर्मासातापरित्यक्तवृत्तः पारापरोद्वीन
 ३७ परिलीयत्वगौत्रोचसगासर्वपरांनया न्यागकृत्वातनस्तस्यअतिदुष्टविश्राधने एकमातृप्रसूतानांभातृणापरिवेतने
 चतुरांशेववरणनमन्येधातुनदुष्टाति ३८ पित्रपत्यश्चकृत्यअपरनारीसुताश्च दाराग्रहात्रसंयोगेनदोषः परचित्ति ४० नाप्रय
 परविदतेनच दत्तनयासिच नचआहुकनिएस्पसां चकृन्नाविद्विपिली ४१ विवादं नुनिदुज्ञेचे होमको ह्यपस्थिते रजःप
 र्यभियानारीकथकुपीनयामकः ४२ पुनः स्नानाचनोकृन्पामनुवस्तेरलेकृत्वा प्रसूकृवीविशुद्धाक्षिज्ञानावचनेन
 च उद्धास्तानयाकृन्पाननन्नाप्रोतिसेयुन पुनस्तेभतिभस्त्रांरुणावशणनयेवसा ४४ वरस्पकेलशीलाभानदुष्पतिकदाच
 न नमत्रकर्मरानेअवचः कृन्पान्तुवेदेत् ४५ कुञ्जवामन एवजपुगरदधुजइषुच जात्येधवधिरसूकेनदोषः परिवेदने ४६
 नद्वेचनप्रवृत्तिनेस्त्रीविचपतिवेपलो पेचस्वापस्तनारीणांमिरन्योविधीयते एताजीयतियानारीदुग्गोषुव्रतमाचरेत् आमु
 धादरतेभतुः सानारीनरकव्रजेत् ४७ मनेभन्नरियानारीव्रसचयेवावस्थनासामृनालभनेस्त्रीधृथालेधसचारिणाः
 वसेतोपनुभत्तारमुपोष्यव्रतमाचरेत् सवेतद्रातसभटोनसानारीनरकव्रजेत् ४८ तिस्रः कोटोद्दुकोटीचयानिरोसाणि
 मानवेनावेत्तास्तेचसंस्वर्ग भस्त्रारभ्यानुगृह्णाति ४९ ब्यालगाहीयथाध्यालेबलाउद्धरतेवेत्तात् एवमुद्धरतेनारीतेनच
 सदमादते ५० कुञ्जवामन एवजाना हस्तीयानांविजिगतथा उत्तमज्ञानांयाधानानायावाकोविधीयते ५१ विधवाया

गम

पु०
ना०

रोगोद्विनीयोऽथायः २ अतिमादमिको धातस्तेदाद्विचाभयत्तं यत्तगति स्मरणकथं भवेत् १ अभिमानादतिक्रो
धातस्तेदाद्विचाभयान् धातयान् स्त्रीपुमान्यापि गतिस्तेषां न विद्यते २ प्रयत्नो गति संप्रयोगस्तु धनमसिमज्जेतं घटिवधसंस्तव
रिजुरकपर्युपासने ३ येषां सुपुत्रवादा रोगो वाग्म्यश्च प्रहायकाः सर्वत्र पापसंयुक्ता न वा वदन्त्या मिनिष्कृति ४ विद्यादधनुषस्त्रिभुवा
स्मान् यत्पुत्रो भवेत् नृत्वा सुखमर्थं यतिननु सस्कारमरुति ५ गोभिरुतं हनोर्दधवा स्मरणेननुद्यानिन नेशपुयतिविद्या लपिस्पुदो
षभागिनः ६ अग्निदा यस्त्वोदारो यच्चान्यपाशनाश्च ७ तमहं चैराशु दुर्गतिकुटसाक्षिणाय च ८ अणनवृक्षं विमाणा य अ
मुष्माः पिवेदायः स्मरं सुसपुण्यः पिवेत् ९ अहमुष्माद्युतं पीत्वा युग्मद्वयं न श्रेय घटपलं तु पिवेदायस्त्रिपलं तु पयः पिवेत् १० पलमे
कपिविस्सर्षिस्त्रिपलं मुदा ११ इदिते हं च हनेनो विप्रचे गाले स्त्रिपलं चात्सयातिनि १२ अदश्च १३ पुदश्चवानशो च नोदका कवा १
प्रमथानस्थानमगन्तु प्रतप्रव्या लयेत्तनः नददेद्विधिवयेत्तनं कुर्याच्चोदकं कुर्या १४ अथ पात्रेनाभा यो यो नयः परित्यजेत्
समृता स्तभते स्त्रीविधे धन्यं च पुनः पुनः सुस्नानाया यश्च भयोद्याः सन्निधियान् गच्छेत् पुरुषो या लहन्त्याद्याः पापप्राप्ता
न्यश्च शयः १५ तस्यैव्याति या विप्रः पतिना द्विषु कामतः पचात्तवाटशहवा हादशाहमथापि वा १६ मासाह मासमेकं वा य
संयुयमुपस्थितं अद्याहं मय्मकं वा भवेद्भूतेन तस्मै १७ त्रिरात्रं पाथमं पेटोद्विनीयेद्भुजसा चरेत् १८ त्रीयणा वने प्राक्तं कृच्छ्र
सा पुनर्पुन १९ चतुर्थे दशरात्रस्यान्यरात्रकः पञ्चमे स्वनः कुर्याच्च शयणं घृष्टं सुमन्वाच के ह्य सुदार्पणं मष्टमे च वधयामासह
क्षुमाचरेत् पक्ष्मसत्वा प्रमाणानु स्तुर्गतेन त्रदक्षिणा १८ अतुस्नाना तु यो भयो सन्निधानोपगच्छति घोराया वस्त्रहन्त्याया पु
जनेनात्र संशयः १९ अतुस्नाना तु यो भयो भोजनोपसर्पति सा स्नाना न कथ्यति विधवा भक्तं व्रजिता २० दारिद्र्या धित
मुखं भोजनं रंयान्मन्यते सोमं तानाया नैव्या ली स्त्रक रोच पुनः पुनः २१ अपुष्टा ये रभस्त्रिमुपाध्यात व्रतचारिणी नत्प
लेरात्त सान् गच्छिस्साना रो न रकं व्रजेत् २२ जीवद्भुने रियाना रो उपवासं व्रते चरेत् आयुर्देरतवे भद्रः साना रो न रकं व्रजे
त् २३ सने भर्तुरियाना रो रपोष्य व्रतचारिणी भर्तोरसुखं रत्सा वं मृता स्वर्गं च गच्छति २४ वा भवानो व्रजाली नो या कुया च
वचः प्रभोः गर्भपाते च कुया न्ननया भाषणं क्वचित् २५ यत्पापं व्रत्तहन्त्यायाः द्विगुणं गर्भपातने प्राथम्येन नैव तस्या

या २

लैवपतंभिनारकेषु च २६ इति श्री पराणरेधर्मशास्त्रे पार्थपुराष्टद्वयेन नाम चतुर्थोऽध्यायः २७ अतः परंप्रवक्ष्यामि हस्त्यादेनिष्कृति
 कृतं पराणरेधर्मशास्त्रे मन्वाद्येन हिताय च २८ हस्तसारसकृत् चानाचक्रवाकसकुक्कुट मयूरमेघाद्यानीत्यहोरात्रेण शुद्धता
 २ वालकारहृत् भाटी निशुक्रपावावतानि च २९ आग्नेयचक्राणि अहस्ताचक्राणि तन्त्रभोजनात् ३ चाषकाकृपाबादि
 सारीति निरुद्धसकः अतर्जले स्थिते उभे संध्याप्राणायामनशुद्धा ४ गृध्रपुनः पविशन् हस्तोत्तरादि विपातने अपक्षा
 लीदने स्थिते हिकाले मारुतायानः ५ यक्षकाचरकानां च कोकिल्लाखिजरीरकांते त्याघकारकृपादाग्यशुद्धतेन कर्मा
 जेने ६ कारुडवच्चकोराणां पिशुला कुररीनां भारदाजेनिहत्वा च शुद्धते शिव भुजनात् ७ भूरुपणेन भास च पारजाने का
 पिजलेन पक्षिणामिषं सर्वेषां सद्यो भोजनशुद्धते ८ हव्यान् कुन्दाद्यो रभषीर्गुरुशुभं केशां तन्त्रभोजनं लोहं अदक्षिणा ९ इ
 स्त्रकाशकाशाधामस्य धूमो निपातने १० ह्नाकफलभोजनं ११ ह्नाकफलभोजनं १२ ह्नाकफलभोजनं १३ ह्नाकफलभोजनं १४ ह्नाकफलभोजनं १५
 स्याद्विजेटया द्युभयोर्द्विजत्रय १६ गजगवयतुराणां सादिकाद्युनिपातने प्रायश्चित्तसद्वारादौ संधाम गोलने कुभे गतान्तरा
 दचित्रव्याघ्रनिपातने शुद्धते सप्तरीत्रेण विप्रयोगात्पुनश्च १७ मृगरुखरादयश्च ह्यहोनाद्यनुधत्तयत् अचान्नं कृत्वा शरीयाद हस्त
 अणुशुद्धते १८ एवं चतुष्पदां च सवेषां च चारिणा अहोरात्रावतस्तिष्ठयामेहेमान् १९ शिस्मिन् कारुके शूद्रः शुचायस्तु
 धातयत् प्राजापत्यं हयकुप्यामावेकादशहोस्तस्मा २० वेपथुश्च देकिं ग्रासकं यकं सस्य च गालना हत्वा चाद्रायणनेषाह
 देगविप्रादक्षिणः २१ चंद्रालेगनिहितः कश्चित् प्रास्त्रोत्तमं कदाचन गायत्र्युशने कृत्वा शुद्धते कृत्वा शुद्धते द्विविधेण शुद्ध
 एतत् शुद्धेण चैतरेण च चंद्रालेयधसंप्राप्तः कृच्छ्रादानं नुशुद्धते २२ अथ केषां वा चाग्रास्त्रा विषसं भाषितोऽहि द्विजः सभाषण
 सावित्री च भवेद्भुवे २३ चंद्राले स्पृशनेनैव सवासाजलमाविशेत् चंद्राले स्महं सुगन्धस्त्रिरात्रं संधवासयेत् २४ चाग्रास्त्रो
 कपथे गत्वा गायत्री स्मरणाच्छुचिः चंद्राले दूशना स्युः आदित्यं मचलो कथेत् २५ चंद्राले व्यातयापीषु पीत्वा सलिले
 भिष्यच्च अतानां दाप्रमादनं पुंशुं गव्येन शुद्धते २६ चंद्राले घटभाउसायल्लोयं पिबते द्विजः मन्दारोणाद्वीर्यं यनेयुं सुप्रज्ञोपलसा
 समाचरेत् २७ यदि न च्यवते तोयशरीरे यस्मिन् पीयते प्रजापत्यं न कर्तव्यं हृच्छे स्यात्पुनस्तथा चरेत् स्यात्पुनस्तथा चरेत् स्यात्पुनस्तथा चरेत्

चैरस्वपच चंद्राला विप्रै एभि हि तया द्युभ्यो हारो कोपगसैनपंच गव्येन शुध्यते २० १५

भवेत्कन्यानिर्गणार्थं यमिना तस्या यामपितुर्गेहे सल्लजो च सर्वतः ५४ इति श्रीपाशरावे धर्मशास्त्रे तृतीयोऽध्यायः ३ स्वह
 काभ्यां च गालनयादिदृष्टस्तु ब्राह्मणः स्त्रिया वा जपेत्तया यजीव्या सल्लगा यदस्य तेषां गच्छेत् स्त्रिया सल्लगा यदस्य तेषां सल्लगा
 दर्शनाद्वापि मृगय शुचिर्भेदः १ न रदवि गावन् स्त्रिया नोदृष्टस्तु ब्राह्मणः स्त्रिया वा जपेत्तया यजीव्या सल्लगा यदस्य तेषां गच्छेत् स्त्रिया सल्लगा यदस्य तेषां सल्लगा
 न युनादृष्टः स्त्रिगत्रमुपवासादः ५ सयावकं जीवाव्रतप्रोधसमः १४ नोदृष्टस्तु ब्राह्मणः स्त्रिया वा जपेत्तया यजीव्या सल्लगा यदस्य तेषां गच्छेत् स्त्रिया सल्लगा यदस्य तेषां सल्लगा
 चेन पूनो विप्रः स्वान्नरीद्वयः १५ अनुज्ञाणात्पुत्रीक सनययि लिखितं यत् ५ अद्रिः प्रच्छालो लनात् युद्धि रश्रिवा चोपगुरु
 ने ६ अनुना च ब्राह्मणी दृष्टा मेव कन्य कनस्य अदृष्टे गृह न तत्र दृष्टा मेव १ युद्धिर्भेदः १५ अद्रिः प्रच्छालो लनात् युद्धि रश्रिवा चोपगुरु
 शाः द्वेषप्रदक्षिणी कृत्वा न द्याः १५ नोदृष्टस्तु ब्राह्मणः स्त्रिया वा जपेत्तया यजीव्या सल्लगा यदस्य तेषां गच्छेत् स्त्रिया सल्लगा यदस्य तेषां सल्लगा
 मनुशासनात् दृष्टेन्द्रा ब्राह्मणविप्रालोकाशु व्रतैः सपुत्रा ब्रह्मचर्यं च दृष्टा मेव १ युद्धिर्भेदः १५ अद्रिः प्रच्छालो लनात् युद्धि रश्रिवा चोपगुरु
 अन्नप्रदा मेवापि देवतः १५ दृष्टा मेव कन्य कनस्य अदृष्टे गृह न तत्र दृष्टा मेव १ युद्धिर्भेदः १५ अद्रिः प्रच्छालो लनात् युद्धि रश्रिवा चोपगुरु
 संस्पर्धकशे अत्रुष्टा कृतिः पदशाना निदृष्टा अत्रुष्टा पलागा अत्रुष्टा नन १५ वत्पतिशक्ति रोगोष सुकरो विनिर्दिष्टोति
 वाक्यशान्ते दृष्टा दृष्टुलः पुनं योराते १५ यत्ने चारसि संहृगा अत्रुष्टा योराते नन १५ वत्पतिशक्ति रोगोष सुकरो विनिर्दिष्टोति
 च धित्य सन १५ सप्तमशान्ते अत्रुष्टा ननु १५ धचविगति १५ पदगुल्फा १५ यत्ने चारसि संहृगा अत्रुष्टा योराते नन १५ वत्पतिशक्ति रोगोष सुकरो विनिर्दिष्टोति
 किं निक्षिप्य अत्रुष्टा दृष्टा नतथा न कनटा १५ राह स च धाम दल्लतनं यभुत् १५ कर्ण उपल्लतना १५ वृष्टे च मृगाल्लत
 या दृष्टवोरसि निक्षिप्य नुल्लान्मृत् १५ अत्रुष्टा प्राज्ञा १५ यत्ने चारसि संहृगा अत्रुष्टा योराते नन १५ वत्पतिशक्ति रोगोष सुकरो विनिर्दिष्टोति
 गहिरा ल्लुक्कल्ल योक्षिपेत् १५ अद्रिः प्रच्छालो लनात् युद्धि रश्रिवा चोपगुरु
 कृतिः १५ दृष्टा नुप्राणवाणा सान्वापि सधमगाः यथा दहनसंस्कारतथा कार्य विचक्षणेः १५ इदं मृगविधिकृत्याव
 ब्रह्मलोका गतिर्भव येव कति हि ज्ञानित्यनेया नि १५ गगति १५ न दृष्टा कुरुते किंचिदात्मनुद्धि प्रणादिता भवत्यस्य पृथ

नृने पततां ननु संभाषेदक्षिणं अत्रां स्पृशेत् ५६ अग्निरपय्यवेदाश्च सोमसूर्या नल्लक्षणा एते सर्वे धि विप्राणां ओजोतिः
 शुतिदक्षिणे ५७ प्रभाताद्यानि तीर्था निगगाद्याः स्मरितल्लया १५ विप्रस्य दक्षिणं केतोसा निधं मयुरव्रवीत् ५८ येन केन
 प्रकारेण मुदुनादारोहो च उद्वेजीयमात्माने समर्थाः ५९ आपत्काले च विप्रो सोऽशौचाचारतश्चित्तयेत् आ
 त्मानमुद्धृत्य आन समर्था धर्ममाचरेत् ६० अट्टिन्यक्रियैः शतद्विवास्वाने प्रशस्यते न्यप्रशले निशि स्नानरादोः न्यत्र द
 शानात् ६१ मारुता आ मरुद्रा अग्न्यादिन्या आसिदेवताः तस्मान्मूर्त्तानेन पोहो मोदाने च राद दर्शने ६२ अन्यथा ह्यशुभा
 रात्रिं स्नस्मान्नोपरि वर्जयेत् जाते प्रज्ञे विवाह च प्राप्नोच गुह्यस्य तु ६३ शर्वयादाते मस्तीति नान्यत्र तद्विधीयते प्रातः
 स्नानं जपं कुर्यात् मध्याह्ने न सुराचने ६४ ग्राह्यमाने भवेन्स्नानं गुले होमो विधीयते त्याग्यमाने भवेत्प्राद्विमुक्त स्नान
 माचरेत् ६५ सूर्ये चंद्रगुह्याणां भांदात् तत्वे भुक्तयोः स्नयोः अमुक्तयोः स्नयोः इत्यस्नानां परे हनि गृह्यतु भवेद्विदोः प्रथमा
 रमिण्यामतः भुजिता वृद्धिना तूयं द्वितीयपदरावभिः ६६ सर्वे गंगासंज्ञायां सर्ववर्णा हि ज्ञातयः सर्वभूमि सम दक्षिणं गले
 दिवाकरे ६७ इति श्री पाराशरं धर्मशास्त्रे शांतिर्निर्योना मघद्यो ध्यायः ६ गयं वं धनमुक्ता नो भवेन्मृत्युरका मृतः
 अकामकृतेन पापस्य प्रायश्चित्ते कथं भवेत् वेदवेदागत त्वज्ञा धर्मशास्त्रबहु अनुः स्वकर्म निरता दांता सोऽप्यपणं निवेदयेत्
 स विज्जीव मजानन्या सिद्धोपासनं वजिताः अज्ञानान्कथं कर्मयोगाद्या मरणा नो भवेत् ३ अत्र ताना ममं ज्ञाणां ज्ञात मात्रेण
 जीविना सास्त्रवाग्नाम वेजानां परिघत्वं न विद्यते ४ यद्वदं निततो मूढाः पूर्वधर्म मजानतः प्रायश्चित्ति भवेन्मृतः कि
 ल्लिखत् ५ नपरिघं भवेत् ५ यदा दक्षिणं स्थितं नोयं मारुतां के रागुद्धमै एवं परिघं दाघोरे नाशयेत् स्य निष्कृतिः ६ नवगच्छ
 तिकर्त्तार नैव शुक्ल निषाधुं मारुतां कर्त्तुं संयोगान्पापनपणं नितोय गच्छत्वा राधा अग्रावापि वेदवेतोऽपि रुचिराः प्रा
 र्त्ताराच सममथाय वर्धन्ते रेवमुच्यते ८ अनां रुचाग्रयो विज्ञाः केवलं वेदपारणा एवेने यत्र वेदज्ञा गरिषलत्र कीर्त्ति

स्वेषु पश्यते उच्चार्य धर्मणां च तन्मुनिवक्त्रादिभिः सृज्याः प्रासां चोद्धृत्य नन्मां जं यो दिशो लैरुपद्रुतं इत्याशनेन संस्पृष्टं सुवर्गोत्सलि
 लेन च विप्राणां ब्रह्मघोषां भोज्यभवनिततत्त्वगान् अर्थोद्भवसंमुद्दिः पराशरवचोदिता दारुपात्राणि संयोज्य लोहान् लोहवि
 तां शुचिः भस्मना शुद्धां कृत्वा पलाभुमं कृत्वा न बुद्ध्या आ पसं च तन्निक्षिप्य सीतं तायेन यथा धेयं दत्तं यान्नपारं यं सुवर्णस्य च भ
 जने मणिशाय च रत्नानि स्निग्धं दालनात् शुचिः पाषाणान् पुनर्धुयेः शुद्धिरेवा उदाहृतं ३६ मृदा उदं द ह्ना च्छुद्धिर्भूमिः शुद्धा
 निमार्जनात् नैजवलकले चौराणां यस्त्वैक्यं स द्यौः सकं मृदुणा नान्यपदानां जलाच्छुद्धौ वै विधीयते ३७ तेलं काचा पधा
 न्यानि पीन रक्तावराणि च प्रोषयित्वा कर्कसायेन प्रोक्ष्य त्वां शुचिः स्मृतेः वेष्टयस्करं सूर्योणाशनां च र्भक् लोहं च मृगाकार
 शुद्धिरत्नानां मुदकाभ्युदयान् च्छुद्धिः तलकाचो पधान्यानि पुष्करं च र्गणि च ३८ प्रोषयित्वा कर्कसायेन प्राद्याण तु विधीयते
 पणमस्य हि तीयस्य तृतीयस्याय गृहिने ३९ चतुष्पाचमने प्रोक्ष्य पचमाभ्युदयान् च्छुद्धिः सुरधाम्नं संस्पृष्टं शुद्धिं स्नाये पले
 खनेः रजसां शुद्धौ तेनारी चिकर्मयान्न गच्छते नदी येन शुद्धेन यत्र लेपो न दृश्यते वेधान् ह प्रलीज्यो दृष्टली तु मृत्त
 जा अपराह प्रलीज्यो कुमारी यारजं स्वत्वा संप्रसिद्धा दृष्टयुधयः कन्या न प्रयच्छति मासमासं रत्नस्य पिता पित्र निशो गि
 ते मातां च धपिता चैव ज्येष्ठभ्राता तथैव च अयस्मिन्नरके यानि दृष्ट्या कन्यारजस्वत्वा अद्वैतियाह न कन्या द्या स्तं गोमटमे ली
 तः अग्रां य अग्रोक्तैः यः स विप्रो धृष्टली प्रतिः यः करोत्येक रात्रं तु दृष्टली सेयनं द्विजः यस्मिन् पुत्रपौरो होमफलं तेनैषान लभ्य
 ते गवाद्यान्तानि कृत्वा स्यानि शुद्धां च्छुद्यानि यानि च दृष्टा भस्मनि शुद्ध्याने अयका का पदं तानि च ४० आयसानि तु पात्राणि
 शुद्धानि विनि द्यधृणान् ५० मांजो रसं दिका कीट पतंग ईदं दुः संघासे धं स्पृशंते तौ पिनां च्छिद्य मम नुर व्रीत् ५१ अचिर्भ
 मिगलं तोयं पुरुषं वस्त्रं विधुषः शुभं किमंगलि स्त्रिह नो छिद्युध संशोधनं ५२ मांश्च लेषु फलेषु च भुक्त्वा तैः हातु लेपने म
 धुपके च संसा मे च नो छिद्यं मनुर व्रीत् ५३ नो छिद्यं यवन तोयेन दीधु च विप्रो पतन् मुक्तं मंगुलिभिः शुद्ध नो छिद्यं मम नुर व्री
 त् ५४ दृष्टा भोगो प्रवासं च व्याधतिं नैष तेषां ५५ द्यौः चात्मदेहस्य सर्वकर्मणि कारयेत् द्यौः निखी च नैष दत्तां च्छिद्य तया

निकल्पराजायत्कर्ममरुति ३ तत्पापंशाने धामभारान् नमपात्रात्ते प्रायश्चित्तसमाहृत्य हेतुनायतनायतः ३३ आत्मानेन
पावयेत्यथाज्जपन्वेदमातरं सशिरवपने हस्त्याचिसंधामवेगादने गद्यांगोद्येषाप्रज्ञो देवता समनुव्रजेत् उक्ते वधिनिश्र
नेयास्माकनोबानिवापदि कुप्युः तत्रात्मनः स्मरणयोगोद्वाचानुशाक्तः आत्मनोयद्विद्यान्येषां हृदये प्रयवस्थले भवत्यतीतव
कथयेन्मिलितगाययत्सकं पिबतीषुपि वनोऽनेविशाले पुसारशां ३२ एततायेकसप्रावांसवंप्राणैः समरुतं गवायं वा
सुरार्थेया मद्यः प्राणान्पित्तं जेतुं मुच्यते ३३ इह द्यायौ प्रागाद्या लीस्य च गोवधस्य लुपेण प्रायश्चित्तं प्रयोज्यते निदिशते प्रा
जापन्यनुयात्कृत्तुं विभजेत् चतुर्विध एकाहमेकभक्तः स्यादहो नैकभोजने उप्याचित्तं प्रयोज्यते एकभक्तेन चत्वारश्चत्वारो नैकभोजने उप
यद्रुसादिकभक्त्यशी उपहननं भोजनः उप्याचित्तं प्रयोज्यते ३४ इति श्रीपराशरधर्मसूत्रिना
याचितं चतुरहस्रत्वारोभात्ताशनः प्रायश्चित्तं तस्यां लोके यो द्वा जगभोजनेनोपनादिसुगोवा नैमेकद्वित्रिचतुर्गुण
विशयद्विहोत्तयात्पित्तं ३५ आत्मानान् जयिष्यात् सद्यः शुद्धिर्मेसेपायः ३५ इति श्रीपराशरधर्मसूत्रिना
वधप्रायश्चित्तविधिः सप्रमादप्रायः ३ गजं सरहाराणीयत् इष्ये द्रोधनंधने नवधनं नृत्तं द्विद्यात्कामात्कृतमहं न च यत्
२ हस्ताद्य इधं देवप्रद्वारगोर्निपातयेत् प्रायश्चित्तं चरुसूक्तं द्विगुणं गोधनं चरेत् ३ जगुसमात्रं स्पृष्टं वा ह मात्रं प्रा
मागतं शादण्यं प्लवचं वटं मित्र्यामैश्वर्यं ३ एकं पदचरं देहादुपादेव धनं च त्रयोक्तं नेपादनेन स्यात्तुल्यं चरत्सर्व
निपातने ४ गोचारे वगृह्णापि दुर्गोषपि समं वापि नदीबाधं मत्पुत्रावनेष्वपि रीषुषि ५ पुर्गे हंशं वृत्तागावल
द्विधो गधने स्मृतं पुक्तं च मरुदशाद्यः घंटाभरं गभूतैः ६ वापि वनं वापि वधने गान्तापदि सहधनं वधं वि
द्यात्तामकमनंतं चरेत् ७ हस्त्यं प्राकटे पृशापद्वायादित्तानुरः गपाते यने वापि युक्तं भवति स दधे ८ मत्तः
प्रमत्तः उन्मत्तश्च तजो वाप्यचतनः कामाका मरुते कुट्टे दद्याच्छुभं मत्तापलः कृपया नैजगवान् इदं स गम्य च य
धः पानीयेष्वपि पन्नानां प्रायश्चित्तं नयित्वा न कृपया न देवबाने दीर्घतेन यत्तव अन्येषु धमं ज्ञातं प्रप्रायश्चित्तं न निदिशते

असति भौजीस्याद्वैदं नैसा तशने ७

५

भाष्यमीमात्रसारोचोर्वेदविदोद्दिष्टाः एकविंशतिभिस्ते स्तुषरिषस्साप्रकीर्त्तिनः १ मुनीनामाम्बविद्यानोद्दिष्टानां यत्तया
जिनस्य ऋत्तिपुयत्वनोयस्य सा एषा परिघामता १ एवंप्रवेमया प्रोक्तास्तेषां वटागमर्गतिः स्वहेतिपि नित्युपानेपरिषत्सु उदा
हृता २२ अत उक्तविषाः केवलनामधारकाः परिषत्वनतषा वै सहस्वगणिनेष्वपि २३ अमागमागमास्य वेधमस्य यदति
वे तपोनत्रायेनापसहृत्तः गुरुवासिनां २४ यथाकाष्टमयोदस्तीयथा चर्ममयोमृगः ब्राह्मणत्वनधीयानास्त्वयस्तेना
मधारकाः २५ चित्रकर्मययानेकेः संस्कारैर्लिख्यते यथा ब्राह्मणपर्मणयेन हतसेस्कारविधिपूर्वकं २६ यथावृषाफ
लः त्वीषुयथागोविचापलः यथा चाक्षेफलदानयथापि प्राच्योफलः २७ ग्रामानयथा सून्ययथा कुपेस्तु निर्जलं वा
स्मिणात्वनधीयानस्त्वयस्तेनामधारकाः २८ प्रायश्चित्ते प्रयच्छते रोद्दिष्टानामधारकाः नेदिजाः पापवर्माणां ससेनातरक
ययुः २९ अभक्षेषु प्रमणानेषु दीप्तिप्रोपि सवेभक्ष्यकः तथेव ज्ञानेदिप्रः सर्वभक्ष्यार्थदेवते २० एवयमरतोयेव येष ठतिः
निदिष्टाः ज्ञेसोर्वंधारिष्यतिपंचोद्विपयतस्तथा २१ शासार्थेनोदितानां पित्र्यध्याननेव गच्छति प्रायश्चित्तत्रयथा प्राप्ताया
चादम्यणचरेत् २२ कृणानापरिभक्ष्याय द्विगुणोन्नमाचरेत् राजाया राजपुत्रो ब्राह्मणाया वहुभूतः २३ अरुत्वावपनेतेषां
प्रायश्चित्तननुहेते सर्वकेषां त्समिहृत्पुष्टे द्रव्ये तु लहय २४ धृतिरगिमनोयुपः सेतायः समिधस्तथा पचेदियपशुक्त
त्वायेजेतसदीक्षितः २५ अग्नेध्यानिचसर्वाणि प्राक्षिपेत्पुटकेन तथा तथेव किं त्विषसर्वप्रक्षिपेत् रोद्दिष्टास्मनि तथेव ज्ञा
नविदिष्टोभूनीयत्सुद्रभोजनं मूर्खविप्रेण यद्भक्तभस्मीभवति काययत् २७ गण्यभीरुद्विज्ञाविषः शृद्रादपि विद्विभवेत् गाय
त्री ब्रह्मनत्वज्ञाः संप्रज्णो वेदिज्ञा ज्ञमाः २८ ईः प्रीत्येपि दिष्टः पूज्यः नशृद्रो विजिज्ञेद्विद्यः कः परित्यज्यपुशुणां दुर्दृष्टी
त्वयनीखरी कः परित्यज्यपि द्वांसमूखे स पूजयेदुधः धर्मशास्त्रे रथा हृदा वेदखड्गधरा द्विजः ३० क्रीडयमपियद्भुतः स
धर्मः परमस्मृतः राजा चानुमतेनैव प्राप्यश्चित्तं यदेद्विजः ३१ स्वयमेव न कर्तव्या प्रायश्चित्तस्य निष्कृतिः ब्राह्मणं ब्रह्म

राणा मर्चनेन तेषां च धर्मोपदेशं कुर्वन्तः । चोदयन्तः चोदयन्तः । गतेषु भूतानि तिष्ठन्त्येव नियमतः सदा ३३ इदमेव गोबधे कृत्वा
 प्रच्छादयति मानवः । स गतिर्यत्र कथोरः । त्वस्तु गताय न ३४ विमुक्तो न काश्चिन्मात्मस्वी लोकेषु जायते केशीकुत्सि
 नकुत्सो गीसम्रजनी पुनः पुनः । तस्मात्तदाशय्यापुं सधर्मसंस्तुते चरेत् । ह्यल्लोके तु धेनुकव्येदभगम्यप्राजनेः ३५ पि
 उख्यापादमेकं तु दूपादोगभं संभवं पादनेयं तमाचष्ट हत्वा भस्मं चेतने ३६ पादेनो रमय पन द्विपादेष्म अथारण्डिपा
 देसु शिरावाधाय सशिराधनु निपातने ३७ पादे जत्र पुगं दयान्द्रिपादको स्य भाजनं त्रिपादे तु ह्यदद्यात्तु ह्येव सने स्मृतं
 ३८ विपन्नसर्वगात्रे आदृश्यते यासं सतेन । अशप्रत्यगसंभते हि गुणं व्रतमाचरेत् ३९ एव पराशरेणाक्तं गोघ्नं युद्धि
 भीमस्यः स्त्रीवालगावुह्ये पुनानि क्रोधं मुकुरयत् । क्रोधादिना यत दोषानस्मात्क्रोधां विवसेयेत् ४० इति श्री पराश
 रधर्मशास्त्रे प्राथम्ये निरुपयोगे नामाष्टमोऽध्यायः ८ चतुर्वर्गः स्य सर्वत्र द्यौषोक्तास्तु निरुद्धतिः । अगम्यप्रागमने
 व शुद्धिश्चाज्ञाप्यते १ एकैकं बर्हयेय । सद्युक्तेषु सद्युक्तेषु तत्र अभावापत्त्या नमुनीन एव चोदायलो विधिः २ कुक्षु रा
 उपमारागनुशासं च परि कल्पयेत् । अन्यथा भावपुष्टेनैव धर्मं रागमुद्धतिः । प्रायोभ्यं जेत न श्यं रो कुया ड । इतरा भोजनं
 ग्राहयेव स्वपुगमच दद्याद्विप्रेषु ह्यद्विगता ३ चोदनी वास्यपाकी चैव भिगद्विनि यो द्विजः । त्रिरात्रमुपवासी स्यात्त विप्राणां
 मनुशासनतः ४ माशयेव वपनं कृत्वा प्रतापयत्यत्रये चरेत् । ब्रह्मकृचतनः कृत्वा कुपाद्वा स्मरणत पंगम ५ गायत्री च जपे
 त्स्त्रिपदद्यादो मिपुणं हृदयं विप्राय दक्षिणां दद्यात्तु द्विमां प्रातः संशयः ७ क्षत्रियश्चापि वैश्यावाचोऽलीगमने कृतं
 प्रजापतेऽयं कुर्यात्तद्याह मिपुनं ब्रूये स्वपाकी मद्य चोऽलीश्रद्रो वाय दिगच्छति प्राजापत्य चरेत्कृद् दद्यादो मिपु
 नेतथा ८ मातरं यदि गच्छन्त भगनी पुत्रिका तथ एतास्तु मोहिना गन्वा त्रीन् ब्रह्म आसमाचरेत् ९ चाद्रा पणत्रये

ते वेषमङ्गारनिवेशेषु यो नरः कर्तुमिच्छति स्वकार्येषु हकार्येषु प्रायश्चित्तं विनिर्दिशेत् प्रकृता अन्नभिर्यो वः लहृधलुनिष
 तनं यस्याकस्यामवे स्याथापुर्वित्तप्रयत्नः यत्तु त्विचिकित्सितगुणगर्भविमोक्षणे यत्किञ्चित् विपद्यत प्रायश्चित्तं न विद्य
 ते तेन भेषजपातेषु रक्षणार्थं प्रदायते विशाल्यनेत्रगर्भाणां प्रमत्तेनास्ति ध्यातक १५ निशिवधनवद्धेषु सपर्यायाद्याह
 तेषु च अग्निविद्युत्पद्मनामप्रायश्चित्तं न विद्यते १६ ६ ग्रामघातनिरोधेषु वेष्टमभेगे च धातना अग्निघृष्टि हतानां च प्रा
 यश्चित्तं न विद्यते १७ युध्दप्रतोगाद्युधार्गाच यथावेष्टप्रदकाः स्याताः अग्निवारयतो न धा सर्वेषां प्रातकं भवेत् १८ यका
 हतायाचहुभिः समेतैः न जायते न मृतोक्तप्रधानकं यो दिक्षु न ते धामपुल्लभं हेतानि वनेनीयातकं संनियुक्तं १९ प्राय
 श्चित्तं न ते सर्वे यद्येको मृपते हृषः पादपादच हत्वा अग्नेयुक्ते पृथक् पृथक् २० पाषाणैरपि दंडनगावो यो यो भिषातेतः
 युगभंगे गथापातु अहं त्सरल्लघातकः २१ लागल्लेण दहं च हं पाद्यावस्थि भजेने त्रिपादं च वनु एव शृंगे सर्वे स
 माचरेत् यावत्सूर्यागसप्राप्तिस्त्वावज्ञापोययेन्नरः अग्निभा अकं ज्ञायेद्दाभंग अयागोना तावच्चैव तु भर्तृव्यायावदु
 रात्रागं भवेत् गोवेषप्रास्त्रास्योपुष्टुं कृत्वा निवेदयेत् २३ यदि नाश्राप्ता पूर्वो गोहीन देहो भवेद्यदि गोघातक सतस्यार
 दं प्रायश्चित्तं विनिर्दिशेत् २४ क्रोधनं वयिनः कश्चिन्पुनरपातयेद्गवो दंडोपलक्षिणां यो अस्मत्किञ्चित् एतिसोद्यदि २५
 उत्पितानुपदगच्छेत् च सप्तदशाथवा नृणां वागुद्यते गां संतापयापि वने स्वयं २६ चत्वार उटकं पीत्वा ह्यन्येर्दोषे
 मायति पूर्वो भोग्यमाना च प्रायश्चित्तं न विद्यते २७ अंगभंगे स्थिभंगे च कटभंगे नष्टो वच यद्विजीयति मांसेन प्राय
 श्चित्तं न विद्यते २८ यल्लुगं मृतकदृष्टा ह्यवगृह्णेत साहितः न त्यापे जायते न स्यात्स्मादयुप्रकाशयेत् २९ एवं ना
 रीकुमारीणां शिरसोऽङ्गकं भवेत् न स्त्रीणां के शीघ्रपतेन दूरशयनेन या न च गोशुचो यो यो प्रजो न दिनसंक्षिप्तः अजे न
 नदीषु संगमैश्च यत्र रागेषु विशेषतः ३१ न स्त्रीणां विज न वासाव्रतमेधासमाचरेत् त्रिसंध्यं स्नानं मित्युक्तं ३२

काममोहाद्यधोगच्छेत्पक्कावंधन्सुतान्यनीत्य सातुनष्टविनिर्दिष्टाननुतद्रुमनंपुनः ३१ पितृमातृगृहेचैवजातेषु
 तथा उच्छिद्युतं हृदं चैवपचगव्येन शुद्धति ३२ न्यतेस्मरणमयमोत्राणि यत्तुकाद्यादिस्त्रिचयेन सभागान्स्याप्येस्ते
 सर्वान् गोके श्रेयोपल्लोद्भवान् ३३ भाव्याणिपंचगव्येनकांस्यानिदशभस्मना प्रायश्चित्तं अरेहिप्रोवास्नोरोरु
 पादिते गोहयेदक्षिणादद्यात्प्राजापत्यं सुमाचरेत् इतरप्यामहायजुषचगव्यनशाधने ३४ सपुत्रेः सहोपेय्यकु
 यो द्वास्त्राणभोजनं आकाशवायुरग्निश्चमध्यभूमिगतं जले ३५ न इष्यतीदृगभाश्च्युतेषु च समाराता न दुष्प्रति
 सदभाष्योगभयसेनसे प्रायुः ३६ उपवासं व्रतेष्वेव विप्रसंभाष्यणादिभिः जपहोमे स्तथादोनेः युक्तं स्वास्त्रा
 स्मदा ३७ इति श्रीपराशरं धर्मशास्त्रेन वृत्तमाध्यायः १ अमेधरेतसामोसंवाडालाबे मथापि वा यदि भुक्तं च विप्रश्रेष्ठ
 ज्ञानान्ध्यामनापि वा हृत्कुचो द्वाय ए चरेत् १ तेषु वृत्तत्रियो यशपाप्यै च द्वाय ए चरेत् अद्वाये वेपता भुक्तं प्राजाप
 त्यसमाचरेत् २ पंचगव्येपि वेच्छु द्वाय ए चरेत् ३ एकदित्रि सतुर्गो वोटया द्वायाननुक्रमान् ४ अद्वान्त्रो
 स्तकस्यान्तमभोज्यस्यान्तमेव च प्राकिते प्रातैषिद्वान्त्रं सव्योच्छिद्युत्तथ च ४ यदि भुक्तं तु विप्रेण अज्ञानात्का
 कामतोपि वा स्नात्वा संम्यक् चरेत् नृत्स्म द्वाय ए चरेत् ५ अद्वापभोज्यं भुक्तान् पंचगव्येन युद्धति छत्रियो वापि वैप्रप्राप्य
 लटर्भटकेषु तपश्चुच्छेदनात्र संशयः ६ अद्वापभोज्यं भुक्तान् पंचगव्येन युद्धति पत्न्या इदं निग्रोस देवलस्त्वकादि च ७ उच्छिद्यौ रमव
 न्येन युद्धति ७ पीयूषवेजलसने हंताकफलं रजते पत्न्या इदं निग्रोस देवलस्त्वकादि च ७ उच्छिद्यौ रमव
 क्षीरं मत्तना मुञ्जेते हिजः त्रिरात्रमपया संस्यात् पंचगव्येन युद्धति ८ क्षत्रियो वापि वाथेयणा क्रियावतो शुचि व्रते
 तद्देहेषु हि जैभोज्यं दद्यात्कव्येन निग्रयाः ९ धृतं ते लेनया क्षीरं दधिसर्पिकुशोदकं शक्तुं चैव नुपक्कान्तेय

कुयोच्छिस्तेदंनुकारयेत् गव्यानुकामतः कृत्वा आत्मसेदुनिहंतये ११ अज्ञानादपि यः कुप्यत्कथोच्चाद्राशं जगद्ग
 दशगोमिथुने दद्यात्सुदिः पाराशरो ब्रवीत् १२ पित्रहारासमोरुद्धं सानुब्रवीत् स होतरी गुरुण लीमुषो चैव भानुभाया
 नथैव च १३ मातुलानी स्वगो जी च प्राजा पत्न्ये च यचरेत् चोद्रा यगो ह्यकुयोच्छि ह्यते नात्र संशयः १४ दक्षिणा ब्राह्म
 णो दद्यात्पंचगोमिथुना निच सधो न कल्मषः पूतो मज्जेनादपेणा यथा १५ गोगमे च चिरात् स्यात्ते गोदान ब्राह्मणेभ्य
 तौ महिषीशूकरौ चैव ह्यहोरात्रेण शुद्धात् १६ पशुवेषणाभिगमनेन महिष्यशूरी मज्जातया गन्वानुशूकरौ मोक्षान्
 प्रजापत्यचरन्तः १७ मृदपरप्रस्तमरे दुर्भिक्षे वा धनक्षये वटिगृहभयात्ते वा यद्वानस्ये निरीक्ष्यते १८ चांडालैः सर
 सेपुर्कं यावत्कृत्वा येनोदिताः विप्राः दशोपपन्नस्याह्न्यदोषं प्रकाशयेत् १९ आकटसमते स्नात्वा गोमया दक
 मेषाणां तत्र स्थितो निराहारो ह्यहोरात्रादि निष्कृतिः २० साधो वयपनं कृत्वा भुजीयाद्यावकोदकं चिरात्रमुषा
 सेन ह्येकं रात्रं जले वसेत् २१ शोखपुष्पी तला मले पत्रे च कुसुमं प्रत्न सीरं सुवर्गं समिद्धं क्वाथयित्वा पिबेच्च
 तान् २२ प्रायश्चित्तेन श्रीशैकुयात्त्रास्येण भोजनं गोद्वये दक्षिणां दद्याच्छुद्धिः स्वायं भुवो ब्रवीत् २३ चामुर्वेत्
 स्थिगोपवत्कुक्कुचाद्यायां चरेत् यथाभूमिस्थानायां ग्लस्तमान् द्रव्यं द्यात्सुदो २४ वटिगृहं याया भुक्ता होवा वधाव
 लक्ष्म्यात् कृत्वा सानपने कृत्वा शुद्धिः पाराशरो ब्रवीत् २५ सरुद्रुत्वा नुयाना रीनेच्छेति पापकर्मभिः प्राज्ञपत्येन शुद्धिः स्या
 दृषु प्रस्वयेणान्तु २६ एतां द्वे जपारीं स्पृश्यात्सुभायी सुरंगे पियेत् गायत्री मधमानं सुहृच्छे सानपने स्मृतं गोमूत्रे गोम
 यहीरे दधि सपिण्डं कृशादकं दिनमेकं न भुजीत् कृच्छे सानपने परं जारुलं जनयेत् भगतेत्यक्ते स्म ते पत्तो तोत्यजे दपरे
 राशुपतितां पापकर्मणा २७ पुंसस्य यजिन्तायात्पुनरियहं तु यद्यबलेन सानुनष्टा विहिंष्टं न तस्यागमनं पुनः ३१

यः स
 न
 २१
 निर्मथ्याप्र
 येनच३७
 धृत्यत्र
 वेमेव३

तेनोसिचकमिन्प्राज्यं देवस्वाकुरोदकं मधमेनपलाशेनच ३२ मेऽप्यंतं चैव होमयेद्यग्नि
 निधौ समपत्रास्त्रयादभी अग्निस्त्राग्निं समेततः ३४ एभिरुज्यहोमया अग्निसामायचैव सावित्री च इदं विष्णुमी
 नस्त्रोकेतुरथेयच ३५ जातुवेदानुगायत्री मन्त्रा व्याहृतिभिलक्षणा एतं जुहुन्त्यहोतयेव हजरोपवस्युषियेत ३६ अग्नौ
 प्रधरणवनेर्वज्रिः धिवेत्पराधनच ३७ यत्नगस्पगतं पापेदहेति जुहोति हिना ब्रह्मकुर्वीत हेतुमवैयथाग्निरिवेधने
 ३८ परयाकनिवृत्तस्यापराकरणस्यच अपचस्यच पाथुर्लक्षिज आद्याधगाचरत् ३९ अपचस्यकुतोदानम
 दानुप्रकुतः सुख द्योतं प्रतिगृहीताच होयैतानरकेव्रजेन ४० आदत्तं हि समारण्यपचयज्ञाभ्यन्नोचयेत् निह
 ज्ञस्तुसविज्ञेयस्तस्पनाश्रुतिदेवता ४१ पचयज्ञानुमांसित्वापरान्तेऽस्तुमुनेति सततं प्रातरुत्थाय पराणक
 रजोहिंसः ४२ गरुधर्मेषु ब्रह्मैतवेदशास्त्रिपिबर्जितः अग्निभिः प्राकृतमार्गं भयं प्रापयिष्यति ४३ यागदी
 त्वाविवाहाग्निगृहस्य इति मन्वते अन्तेतस्य न भोक्तव्यं दृष्ट्यापाकादिति भावयेत् ४४ युगेयुगेषु ये धर्मास्तेषु ध
 र्मेषु ये हिनाः तेषां निदाकर्तव्यायुगत्रयादि ब्राह्मणाः ४५ हुकारवा एतस्मात्कालेकारचमंगय सं त्वात्वा
 सनुहलेषु अभयाद्यप्रसादयेत् ४६ नाशयित्वात्तरानापिकंठ्यायद्वयाससा विवादेनापिति नित्यं प्राणिपत्यवि
 सृजयेत् अथ गृहमहोरात्रयोगिनेयानेति तौ अतिहृत्क्षुब्धे चरेत् ४७ हुक्का भन्तराशागित ४८ पंचाहमिमेक
 कुं स्यात्तपरिपत्तान् भोजने त्रिरात्रमुपवासः स्यादतिहृत्क्षुब्धः स उच्यते ४९ सर्वेषामेव गणानां संकरेऽसमुपस्थिते
 दृशसाहसमभ्यस्तगायत्र्याः शोधनपरे ५० इति श्रीपराशरे धर्मशास्त्रे दृशमाध्यायः २ अनेन भवत्यर्थं यस्तु
 नेतद्विद्यमुच्यते तत्र त्वानेन गंगायास्वाताभयनिमानवः १ स्वानार्थं विप्रमायात देवाधित्गणैः सह वायु

उमास्तेनपाचते विप्रोनीत्वानदीतीरेभुजीयाच्छुभोजनं मयामंसाधिनां नित्यं नीचकर्मो नृगर्जिमे २२ तेयद्वर्जयेद्विप्रः
 स्तनके मृतकेपिया द्विजशुक्रधरालामद्युमीसविप्रतिता २३ स्वकुसुमिरत्नानित्यमघासंभोजयेद्विहः अज्ञानान्नं जने
 विद्याः स्तनके मृतकेपिया २४ प्रायश्चित्तकथने प्राचयेवर्णविनिर्दिशते गायत्र्यसुसहस्रभुक्तं च द्रव्यं सुतके २५
 वैश्वः पचदशनैः प्रविशतेः क्षत्रियस्य वा द्राक्षस्य दाभुक्ते प्रागां पानेन शुद्धात् २६ शुक्लान्नं गोः सस्नेहं विप्रः
 रसनिर्वागतं पक्वविप्रपूरुषं भोजनं नमनं ब्रवीन् आपत्कालेन विप्रराभुक्तं द्रव्यं द्रव्यं द्रव्यं द्रव्यं द्रव्यं द्रव्यं द्रव्यं
 तदुपदावाशानं जपेत् २७ दासनापनगोपालकुलं सजादं साः गः पशुः द्रव्यं भाज्यान् यज्जालान निवेदयेत्
 २८ शूद्रकन्यासमुत्पन्नावाप्यगो न तु संस्कृतः कोपालः क्षिप्रं ज्ञेयो भोज्यो विप्रानसशयः २९ क्षत्रिकन्यासमुत्प
 न्नावाप्यगो न तु संस्कृतः क्षत्रियः क्षत्रिकन्यासं स्नातायतनं ३० सारगः भुज्यते विप्रो भोज्यो विप्रानसशयः ३१
 भाउकस्य पुमान्पुत्रो ह्यापो दधिपयः पिबेत् अकामतलया भुक्तं पाजामन्यं समाचरेत् ३२ वा अरादात्रया वेष्यः
 शूद्राया पुपुष्यते ब्रह्मकृची पचांसनं सर्वं गोविनिर्दिष्टं ३३ शूद्राणां लोप्यं रासं स्नुष्यं दाहानं न शुद्धात्ते गो
 दद्याच्छेष्टेषु चैके कुर्वन् ३४ सोहानं मादाद्वो भादा ३५ भोगं प्रकारयत् त्रिगत्रेणो न शुद्धात्ते
 पुनरेव ग्रन्थी भवत् ३६ गोमूत्रं रामयेत् ३७ दधिसंयुक्तं कुण्डं कृत्वा निर्देष्टुं गव्यं चोपवित्रं पोपनाशनम् ३८ गो
 मूत्रे नीलवर्णायाः कृष्णाया गामुह्येत् ता च वर्णा यद्यश्च चलाया दधि चोच्यते २९ कपिलं याद्यते गाय
 मरुपातं कनाशान् अन्नाभसर्वेणो नो कापन्ता विप्रानः ४० गोमूत्रं स्पृष्टं दद्यात् दद्यात् दद्यात् दद्यात् दद्यात्
 रसप्रपन्नं दद्याद् दधिपलमुच्यते ४१ आयस्य स्वल्पः दद्यात्पलमुक्तं कुणादकं समाकृत्य तं सर्वाणि पृथक्
 मंत्रैर्विमिश्रयेत् ४२ गायत्र्या गृह्य गोमूत्रं गोधृष्टं रत्तिगानयेत् ४३ प्याथ त्वेति च क्षीरं दधिक्षाणं तैरेतदधिः ४४

भूतानुगच्छन्ति तेषां सति लार्थेन । स्वनाथे विष्णवे संनि । शास्त्रे तैत्तिरीयस्मृतिः । उनेननु तस्मान्नाथः
 उपेक्ष्य मरुत्वाति लार्थेन । दि नोति । यः केन नुस्मात्ता प्रवचने हि नः ननु । लमबासोक्त इगाधीपित दे
 तैः जलेयापि स्थले वापि जलादयः । अचिः उपस्थाने समाक्रान्त उभयत्र अचिर्भवेन मां जने जन्म धन धाना
 यामोपनस्ततः ततोऽस्मान् यतः । आजायते जपमुच्यते । जलगास्थलगावापजल्लो जलगतोऽयः । चः पादोऽस्या
 णोचयेत्तमाजोभयतः । अचिः स्नानापीत्या । सुते स्म प्रभुत्वा । रथोऽस्य । आचोतः पुनराचाम द्वासाविप
 रिधाय च ८ हस्ते निरीवेने च देनोच्छिद्य तयोर्नृते पतन्ता नोचसेन । घटति । अथ वणे स्मृशत् । ब्रह्माविस्मृ
 रुद्रेऽसौमः । सूर्यो नेल्लज्जया तस्य द्यव । अतः करे । ए । दिवा कः करः । पूते दिवा स्नाने प्रणस्यते अ
 यशस्तनिषिक्ताने रात्रौ न्यत्र दृशो नन्व । १ । मारुता वसवो रुद्रा आऽत्पाथ्य च न्युताः सर्वे मोम विल्ली धंते नस्म
 न स्नाने तस्य हे । २ । स्नानदाने जपो द्वासे अन्नं राहु दृशो अन्नगाप्यासु । रतिस्तस्मात्तपरिवर्जे यत् २३ । खलु
 यजे विवाहे च सकामो गृहणेषु च सर्वदा दानमतेषु नान्यत्र तिथिः । अथ ११ । गृहणाद्वाह संक्रान्ता पुनः प्रस
 विमते स्नानेनेभिर्निके प्रोक्तं दानं च वा । रात्रिषु १ । पंचस्नानानि पूण्यानि कीर्त्तितानि मनो धिराः । आद्ये
 वारुणाश्चास्य चायव्यदि व्यमवच । आग्नेयं भस्मना स्नानमथ गार्हपत्यं नवर्कं । आपो हस्ते च द्वास्मवायव्यं ग
 र्ज्मान्ति २० । काले वायादवा काले स्तये मेधविचर्त्ति । तत्र दृशो न्युत्स्नानं न हि व्युपरिवीर्त्तते । १८ इति अ
 जाराष्ट्रे धर्मशास्त्रे एकादशाध्यायः । ११ । स्वप्नयदि वापश्य द्वाते वा द्वात्कर मणि । सैथने शवधुमे च स्नाने मे
 विधीयते । अज्ञानात्प्राणाविरामे जसुराचपि जने यदि पुनः संस्कारमरुदने च यावराणां विज्ञानम् २० यपने मे मथ ।

